

Evaluatie

Inleiding

In mei 2023 is het Beverbeheerplan vastgesteld. De aanleiding voor het opstellen van dit plan was een grote toename van het aantal activiteiten van bevers in de openbare ruimte van Venlo die impact hadden op veiligheidsrisico's en maatschappelijke onrust veroorzaakten. Deze problematiek escaleerde met name in de wijk Maasveld in Tegelen.

Bevers zijn strikt beschermd en voor alle handelingen die ingrijpen in het leefgebied of in het voortbestaan van de bever geldt een verbod. Voor ingrepen is een machtiging noodzakelijk van de Fauna Beheer Eenheid (FBE) van de provincie Limburg. Deze wordt alleen verleend als sprake is van een wettelijk belang en door activiteiten van bevers risico's ontstaan voor de openbare veiligheid. Voor de situatie in het Maasveld is al gebleken dat deze machtiging noodzakelijk was om in te grijpen.

Het Beverbeheerplan beschrijft welke maatregelen er nodig zijn en hoe we hierin escaleren in het kader van het beheer van de openbare ruimte. Het daadwerkelijk beheren van bevers (populatie) is nadrukkelijk geen taak van de gemeente, maar een verantwoordelijkheid van de provincie die dit laat uitvoeren door de Fauna Beheer Eenheid (FBE).

Nu een jaar na de vaststelling volgt een evaluatie van het Beverbeheerplan. Deze evaluatie is in meerdere fasen zowel intern als extern met de betrokken medewerkers / partijen uitgevoerd. De belangrijkste bevindingen worden in dit verslag gedeeld.

Kaders en wet- en regelgeving

In het eerste jaar van het Beverbeheerplan hebben nog geen wijzigingen in kaders, wet- en regelgeving plaatsgevonden. Aan dit beleid wordt nog steeds door de provincie gewerkt. Aanvankelijk betrof het hier o.a. beleid ten aanzien van de 0-stands gebieden. Dit zijn gebieden waaruit de Bever meer actief kon worden geweerd. Vooral in de hoog stedelijke gebieden is vanuit de gemeente Venlo aangegeven hier wel behoefte aan te hebben. Dit naar aanleiding van de problematiek in het Maasveld. Een 0-standsgebied maakt ingrijpen en uitvoeren van maatregelen mogelijk eenvoudiger. Hoe de uitwerking er uit gaat zien is echter nog onduidelijk. De soort blijft een beschermde status behouden en ingrijpen en/of doden blijft overal verboden. Wel wordt gewerkt aan een nieuw Faunabeheerplan. Dit plan biedt particulieren straks meer mogelijkheden om zonder vergunning op basis van protocollen in te grijpen. Een vastgesteld Faunabeheerplan wordt eind van dit jaar verwacht. De communicatie hierover vindt plaats vanuit de provincie.

Activiteiten van de bever

Het aantal meldingen met het onderwerp “bevers” is toegenomen. Dit betekent niet altijd letterlijk dat ook er meer activiteiten zijn en meer bevers in Venlo zijn. Hiervoor is een korte analyse gedaan van alle meldingen die zijn binnengekomen. Uit die analyse blijkt dat:

- Het aantal gebieden waar de bever wordt waargenomen is niet toegenomen, wel het aantal keren dat de bever is gezien en/of sporen die zijn achtergelaten.
- Over exacte aantallen zijn geen gegevens beschikbaar, maar een toename in de van nature geschikte gebieden is duidelijk zichtbaar. Hierdoor neemt de druk op de gebieden die overblijven nog meer toe en zien we de bever ook steeds vaker op plekken waar hij echt niet thuishoort zoals o.a. in het rioolsysteem. Bij werkzaamheden in t' Ven is een bever aangetroffen die vastzat in een pompgemaal.
- Vooral in gebieden als Molenbeekpark en Bergerpark zien we een toename van activiteiten. Het betreft hier gebieden met watergangen die in beheer zijn bij het Waterschap. Het Waterschap neemt zelf geen maatregelen om het gebied af te sluiten voor bevers en/of te beschermen tegen schade die mogelijk wordt veroorzaakt.
- Waterschap grijpt wel steeds vaker in bij o.a. hollen, dammen en burchten en verwijderd deze bij overlast en schade. Actief uitzetten / verplaatsen van bevers heeft naar mening van het Waterschap geen zin omdat alle gebieden waar de bever uitgezet kan worden al “vol” zitten. Sporadisch worden wel dode bevers aangetroffen. Uit informatie van betrokken partijen lijkt het daarbij om incidenten te gaan en zijn er geen aspecten of ziektes die van invloed zijn op de ontwikkeling van de populatie.

Beheren van maatregelen / schade

In 2023 is op een aantal locaties maatregelen uitgevoerd om de bever of schade door activiteiten van de bever te voorkomen / beperken. Het betreft hier o.a. de onderstaande locaties:

- **Maasveld** – afvangen en uitplaatsen bever. In de wijk Maasveld is in de periode oktober 2023 - maart 2024 actief ingezet op het afvangen en uitzetten van bevers. In die betreffende periode is meer dan 20 keer een bever afgevangen en verplaatst buiten de woonwijk. Door het plaatsen van krooshekken, rasters en hekwerken zijn de bevers zo veel mogelijk uit het gebied geweerd. Aangezien in de laatste weken van deze periode geen bever meer is gevangen wordt nu aangenomen dat er geen bevers meer aanwezig zijn in het Maasveld. De wijk is echter niet hermetisch af te sluiten. De bevers verplaatsen zich ook steeds meer over land en hierdoor bestaat de kans dat zich in de toekomst weer opnieuw bevers in dit gebied vestigen. Om een beeld te krijgen van de mogelijke schade die de bevers onder de grond hebben aangericht in het Maasveld is hier op een groot aantal plaatsen een scan uitgevoerd met een grondradar. De radarbeelden gaven de indruk dat er veel holtes zaten, maar na dit in het veld te hebben gecontroleerd met proefsleuven lijkt dit mee te vallen. Er is nu geen acute dreiging waargenomen voor het instorten van constructies van wegen, oevers en /of gebouwen.

In de aanpak in het Maasveld is actief samengewerkt met provincie / FBE en het Waterschap. De aanpak wordt als positief gezien en wordt door FBE als voorbeeld aanpak gebruikt naar andere gemeenten die met een vergelijkbare situatie te maken hebben. Iedere situatie is echter weer anders en vraagt om het juiste maatwerk.

- **Holtmühle** – In het Beverbeheerplan werd ingezet op het beschermen van de waardevolle bomen die rondom de vijvers bij kasteel Holtmühle staan. Deze zijn tot op heden nog niet actief met gaas beschermd. We zien dat dit gaas een te grote impact heeft op het karakteristieke beeld van de omgeving en dat bomen met gaas veel lastiger te beheren zijn. Het gaat hier dan met name om het verwijderen van stam- en wortelopschot. Dit is dan veel moeilijker voor de aannemer van de bomen om dit te verwijderen. Het beschermen van de bomen wordt daarom zo lang mogelijk uitgesteld. Mochten er toch signalen komen dat bevers aan de bomen gaan knagen wordt alsnog besloten om de waardevolle bomen langs de vijver te beschermen. Bij niet waardevolle houtopstanden doen we dit niet en gaan we er van uit dat deze bomen vanzelf weer op natuurlijke wijze uitlopen. Veiligheidsrisico's worden wel gemonitord. Een goed alternatief die wel eenvoudig beheer van de boom mogelijk maakt is er helaas niet. De in het Beverbeheerplan beschreven wildpasta is erg kostbaar en werkt vaak maar voor zeer korte duur. Dit is hier geen duurzame oplossing en passen we daarom niet toe.
- **Burgemeester Bergerpark** – In het Burgemeester Bergerpark zijn nog geen maatregelen getroffen. We zijn hierover nog met het Waterschap in gesprek. In het najaar wordt hier een afspraak ter plaatse voor ingepland.
- **Molenbeekpark** – In het Molenbeekpark zijn nog ook geen maatregelen getroffen. Aan de hand van de uitkomst van het gesprek met betrekking tot het Bergerpark kan ook voor deze situatie een passende maatregelen worden bepaald.

Communicatie

Op 9 januari 2023 hebben we op de gemeentelijke nieuwswebsite Nu Venlo een nieuwsbericht gepubliceerd over de beverproblematiek in Maasveld Tegelen (<https://nu.venlo.nl/nieuws/aanpak-beverproblematiek-maasveld-tegelen>).

In het gebied het Maasveld is de afgelopen jaren meerdere malen contact geweest met inwoners en gesproken over het beverplan.

Op basis van het aantal vragen dat binnenkomt over het onderwerp zien we geen urgentie om dit nu breed met onze inwoners te delen. Mochten er op enig moment zich wel situaties voordoen waarin communicatie nodig is, dan bekijken we dit per situatie en kiezen we voor maatwerk.

Zoals eerder aangegeven is bij de provincie het Faunabeheerplan in ontwikkeling. Meer communicatie met een concrete verwijzing naar dit plan volgt na vaststelling en hiervoor is de provincie verantwoordelijk.

Verloop kosten

Het verloop van kosten voor het uitvoeren van maatregelen is vrij grillig. De som van de maatregelen die het afgelopen jaar zijn uitgevoerd geeft aan dat het beschikbare budget van € 50.000,- nog steeds reëel is.

Resumé

De problematiek die het Beverbeheerplan beschrijft en aanpakt is nog steeds actueel. We zien een toename van activiteiten van de bever. Het is dus belangrijk om het plan en de methode van aanpak te blijven volgen.

De focus van de gemeente ligt daarbij op een veilige openbare ruimte en bescherming van haar kapitaalgoed en een goede afstemming met haar inwoners.

Omdat een aantal belangrijke watergangen door het Waterschap worden beheert en de provincie bevoegde gezag is voor het faunabeheer is een samenwerking met deze partijen voor groot belang. Voor een aantal praktische afspraken volgt een gesprek met deze betrokken partijen. Het beperken van de totale maatschappelijke belasting dient daarbij voorop te staan en niet het individuele belang van één van de betrokken partijen.